

Q. F. F. Q. S.

IN ACADEMIA FRIDERICIANA
CELEBERRIMI AUTORIS

De

RATIONE STATUS

Dissertationem XXI. & XXII.

De

PROTESTANTIUM STATU, ET DE JURE EMIGRANDI,

Cum adjuncta Qvæstione

*An Philosophia communis tam Peri-
patetica quàm Cartesiana Dogmatica
sit an Sceptica?*

Publicè ventilabunt

Die XXVI. Octobris M DC XCIII. horis antemer. à X. ad
XII. & pomeridianis à III. ad V.

CHRISTIANUS THOMASIUS,

& Respondens

GOTTFRIED Scheuerer/

Servestâ Anhaltinus.

HALÆ MAGDEBURGICÆ

Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, REGIMINIS ELECT.
BRANDENB. Typ.

QVÆRO XI.

An Philosophia communis tam Peripatetica quam Cartesiana Dogmatica est, an Sceptica?

Videtur plus quam Sceptica.

§. I.

Eripateticus. Spero hæctenus te factis percepisse doctrinam de Prædicabilibus, jam ad alia in lectionibus nostris Logicis pergendum. *Discipulus.* Ignosce Præceptor, quod, antequam ad ulteriora progrediaris, quædam ex te quæram. *P.* Quære liberè, erit gratissimum. *D.* Quid est Philosophia Sceptica & Dogmatica, & quomodo, hæc duo genera Philosophandi à se invicem differunt? *P.* Cur ista quæris? Sæpè monui, quod non debeas in Sectis aliis curiosus esse, aliàs non magnos progressus facies in unicâ verâ Philosophiâ, quam doceo. Dicam tamen. Philosophi *Dogmatici* dicuntur, qui aliquid affirmant vel negant, & verum aliquid esse, idque ab hominibus inveniri posse, asserunt. *Sceptici* contra de omnibus rebus dubitant, & nihil verum esse, aut si aliquid verum fit, id tamen ab hominibus inveniri non posse putant. Sunt vero *Sceptici duplicis generis*, alii *Academici*, qui veritatem quidem dari sed non inveniri posse dicebant, & hanc solam propositionem pro certò verâ venditabant, nihil esse certum, seu nihil sciri; alii *Pyrrhonii* seu *Sceptici strictè dicti*, qui & verum non inveniri posse dicebant, & an aliquid verum sit, hæsitabant, nec illud certum esse dicebant, quod nihil sciatur. *Dogmatici* contra in varias sectas distribuuntur, quas inter eminuerunt olim illæ quatuor, *Platonica, Stoica, Epicurea, Aristotelica*, hodiè vero sola præ reliquis merito

rito suo fulget Aristotelica tanquam inter stellas Luna minores. D. Adhuc unum lubentissime quærerem, si id cum pace Tua fieri possit: *An Aristotelica Philosophia, & quidem illa quæ hodiè in Academiis docetur, Sceptica sit an Dogmatica?* P. Qualis hæc est quæstio? Jure Consulti quæstiones ejusmodi vocant quæstiones Domitianas. Quis ita absurdus esset, ut Aristotelicam Philosophiam haberet pro Scepticâ, quæ tot egregias Disputationes suppeditavit contra Scepticos, quæ tantâ cum constantiâ Dogmata sua defendit, & pro veritate doctrinæ suæ & refutandis adversariorum doctrinis nihil non suscipit?

§. II.

D. Nec ego contradico. Sed audivi tamen hominem, qui heri in conversatione familiarii, seriò defendere volebat, Aristotelicam Philosophiam quæ in Academiis docetur, plusquam Scepticam esse, quia Sceptici pugnaverint saltem adversus alios, imò non tam impugnaverint alios, quàm contra eorum insultum se defenderint, ipsi vero permiserint quemlibet opinione suâ frui, & eos certè qui de sectâ eorum erant non insectati fuerint. Sceptici item inserviebant hypothesi, & cum disputabant, regulariter conclusiones eorum primis eorum principiis, aut accuratius primis eorum dubitationibus cohærebant. At Aristotelicam Philosophiam, dicebat impugnare non saltem alias sectas, sed & ipsam iterum in varias sectas pessimò more inter se litigantes fecerni. *Scholasticam, videlicet, & Libere philosophantem, (si modo Philosophia simul libera esse possit & sectaria,) Nominalem, Realem, Thomisticam, Scotisticam, Albertisticam &c.* Adhæc id maximè miserandum esse in Philosophia Aristotelica, quod fundamenta habeat Philosophiæ Scepticæ simillima, & his tamen fundamentis superædificet dogmata, quæ ratione longe peior connexio sit in Philosophia Aristotelica, quàm in Scepticâ.

§. III.

P. Ex Discursu tuo facile divinari possum, quis sit autor hujus calumniæ. Quis alius esset quam iste novator, qui sub larvâ Philosophi Eclectici est ipse periculosissimus Scepticus. Quoties te monui, ô dilecte, ut tibi ab occulto veneno istius hominis caveres! Nil nisi apertissimæ calumniæ sunt, quæ effutiit, & pos-

A 2

sem

sem in iis refutandis centum rationes afferre, si dignæ essent ut refutentur. Talia enim narrando, aut audiendo saltem solidissime jam refutata sunt. Habent hoc omnes Sectæ, ut iterum nova Schismata facta sint ab iis, qui genuinam semitam deseruerunt, & pugnandum est pro veritate, quicquid etiam dicant errorum patroni, qui libertatem aliquam philosophandi ineptiis istis introducere fatagunt. Et quæso quàm apertissima injuria est, asserere, Philosophiam Aristotelicam habere fundamenta Philosophiæ Scepticæ simillima. Necessè est, ut omnem pudorem ejuraverit homo nequissimus, qui contra veritatem evidentissimam talia profert. Quid? Logica nostra, instrumentum istud instrumentorum, quo mediante semper prostravimus Scepticos, Cartesianos, Gassendistas, Spinosistas, Hobbesianos & omnes quoque in Theologiâ adversarios, Logica inquam hæc Sceptica esset? Logica quæ in ipsâ statim definitione pro dogmate primario, quod Logica sit ars, non habitus, pugnat, hæc Logica esset fundamentum Philosophiæ Scepticæ simile? O Corydon Corydon!

§. IV

D. Quæso ne irascaris. Nam quæ sequuntur Logicam nostram tangunt propius. Vel ideo enim dixit, Philosophiam Aristotelicam esse plusquam Scepticam, quia disciplinas Dogmaticas superædificarent Logicæ plusquam Scepticæ, quæ non doceret, quomodo quis consequi deberet veritatem, imò quæ de eâ apertè desperaret. *P.* Quantæ injuriæ! Sed perge. *D.* Atque hanc assertionem ita se monstrare posse dixit. Non urgere se velle, quam incerta apud vos sint omnia in Logicis, & quantæ Disputationes per singula Logices vestræ capitula in utramque partem ventilentur; se saltem assumere velle ea, quæ ferè unanimi consensu doceantur à Vobis. Communiter ventilari Syllogismum pro medio inveniendi veritatem. At Syllogismo veritatem inveni non posse. Sive enim Syllogismum consideres formaliter bonum, quem solum Logica vestra doceat, eum posse constari ex propositionibus falsissimis, sive etiam materialiter bonum, hunc non posse extrui, si non quis habeat quæstionem & medium terminum. At vero hoc pacto veritatem haberi ante Syllogismum, non per Syllogismum investigari. Deinde, ait, Veritatem in communi-

munibus Libellis Logicis dici esse finem Logices externum, finem externum vero definiri, quod sit talis finis, qui sit extra potestatem Artificis. Et itaque Veritatis inventionem ex mente vestra non esse in potestate Logici, hoc est, Philosophum per Logicam non posse invenire veritatem. Nec diffiteor Domine, valde me constrinxisse has rationes, ultimam potissimum. Quid si enim eam huic Syllogismo includerem:

Quæc. Philosophia ventilatur pro Dogmatica, & nullum suppeditat instrumentum veritatem inveniendi, imò quæ in eâ disciplinâ, quæ veritatis inventionem se docere profitetur, fatetur inventionem veritatis esse extra potestatem illius disciplinæ; illa Philosophia est plus quam Sceptica.

Atqui Philosophia Aristotelica ita comparata est. Ergo. quid Tu respondere velles? Ego enim non video quid responderi possit?

§. V.

P. Ah! jam de Te actum est. Venenum istius hominis jam totum te infecit. Qualis impudentia? Vix absolvimus doctrinam de Prædicabilibus, & tu me jam de universâ Logicâ quasi examinare vis? Et non erubescis contra disciplinam à tot gravissimis viris, quibus ex quarto præcepto reverentiam debes, tam turpes ineptias proferre? Abi, abi ad Tuum istum Novatorem. Es enim indignissimus, ut responsio tibi ostendatur, quia eam ipse tu facillimè posses invenire, nisi isto pestilentissimo veneno oculi mentis tuæ jam essent excæcati. Abi inquam, nam ego Te omninò desero. D. Memiserum! qui bonâ ex intentione dubium proposui, sine causa vapulo. Præceptorem amitto, virum aliàs optimum. Jam quo me vertam nescio.

§. VI.

Cartesianus. Salve adolescens optimæ spei. Audivi omnia quæ inter Te & Præceptorem acta sunt. Non despera. Sequere me. Ego te viam ducam quâ scilicet ad veritatem itur, quâ solâ Sceptici efficacissimè refutantur. D. Ago gratias decentes Vir Honoratissime pro benevolè promisso officio. Tu vero quis es? C. Sequor vestigia acutissimi Cartesii. D. Multa aliàs sed confusè audivi de istâ Philosophiâ. Nisi grave sit, valde me tibi obstringe-

res, si methodum saltem aperire velles, quâ Scepticos aggreditur Cartesius, quia valdè vereor, ne in Scepticam incidam Philosophiam.

§. VII.

C. Lubentissimè faciam. Initio dubita. *D.* Benè, sed de quibus rebus? *C.* de omnibus. *D.* At quomodo dubitare possim v. g. me tecum jam loqui? *C.* Cur non? Annon putasti aliquando te videre baculum curvum in aquâ, qui tamen fuit rectus? Ita etiam poteris dubitare an verum sit quod me videas. *D.* Mihi nulla videtur consequentia, quia infers à diversis, aut à particulari ad universale. Sed transeat. Quomodo dubitare possim quod v. g. habeam manus & pedes? *C.* Æquè benè. Annon aliquando putasti in somno te habere cornua, aut manum esse abscissam? & tamen res aliter se habuit. *D.* Ita quidem est Domine, sed tum dormiebam. *C.* At nescis, utrum dormias an vigiles. Quoties enim in somno te putasti vigilare? *D.* Videris iterum mihi malè à somno ad vigiliam inferre. Nunquam enim vigilans putavi me dormire. Sed transeat & hoc. Quomodo dubitare possim de certissimis quibusdam axiomatibus v. g. Totum esse majus suâ parte, aut de veritatibus Mathematicis v. g. bis duo esse quatuor. *C.* Imò verò, quia potest ens aliquod potentius te esse, quod te & in his deceperit. *D.* At qui omnis internus assensus hic refragatur, qui potius dicitur impossibile esse ut in his & præcedentibus decipiar. Quomodo ergo de illis dubitare possim? *C.* Non poteris aliter evadere præjudicia, quæ in tenerâ juventute contraxisti. Neque dubitabis solum de his omnibus, sed utile quoque erit, ut illa de quibus dubitas, habeas pro falsis. *D.* Sed quomodo hoc possem, si ne quidem dubitare possum? Et quomodo pro falsis habere possum, de quibus dubito? Quia si pro falsis habeo, non dubito amplius. *C.* Imò hæc omnia facienda sunt, ut tantò clarius, quidnam certissimum & cognitu facillimum sit, inveniamus.

§. VIII.

D. Dic mihi seriò Domine. Esne Scepticus an Dogmaticus? *C.* Sum utique Dogmaticus. Expecta saltem, mox audies quomodo post dubitationem de omnibus per *τὸ* Cogito, ergo sum, Scepticos refutem. *D.* At tu potius expecta paulisper, ut antea videam, utrum Sceptico me committam an Dogmatico?
Videris

Videris esse plus quam Scepticus. Initio enim dubitas de omnibus. Idem facit & Scepticus. Deinde ea de quibus dubitas, simul negas. Eò temeritatis ne Scepticus quidem progrediebatur.

§. IX.

C. Confundis dubium Scepticum & Dogmaticum. Illud dubitat, ut semper dubitet: Hoc dubitat ut veritatem inveniat. D. Non confundo. Nego saltè dubium de omnibus rebus posse referri ad dubia Dogmatica. Qvi enim dubitat ut verum inveniat, veri aliquid præsupponit, verum aliquod dari in quibusdam propositionibus certò persuasus est. Ergo non de omnibus dubitat. Qvi vero de omnibus dubitat, quomodo potest dicere se dubitare, ut veritatem inveniat, præprimis si omnia pro falsis habeat? Est enim apertissima contradictio, omnia habere pro falsis ut aliquid verum esse deprehendam. Et considera quæso: annon methodus tua eò me perducatur, ut incipiam Scepticus esse, ut Scepticus esse desinam. Jam si semel sum Scepticus, impossibile est ut supposito hoc principio Dogmaticus fiam, quia jam istud commune & indemonstrabile postulatum Dogmaticorum omnium, dari aliquid verum, eo ipso quo de omnibus dubito, sustuli. Et ut videas te nihil agere posse methodo tua erga Scepticos, assumam in Tui gratiam illud tuum principium. Dubito de omnibus & ea pro falsis habeo, quid tum postea?

§. X.

C. Atqui dum dubitas, tamen cogitas. D. Nescio, quia dubito de omnibus. C. Atqui de hoc non poteris dubitare, quia impossibile est ut, dum dubites, non cogites. D. Fortasse possibile est: quia dum videbam baculum in aqua, cogitabam etiam illum curvum esse. Ergo si una cogitatio me decepta, non est fiducia ponenda in cogitationibus. C. Tamen non poteris non cogitare. D. Sæpe deceptus sum, quod putaverim me nihil cogitasse, & tamen postea admonitus recordatus sum me cogitationis fuisse oblitum, ergo possum etiam decipi, si putem me cogitare, ut dum hoc puto, non cogitem. C. Infers à diversis. Cogitas utique. D. Fortè. Fortè etiam non, quia poterit aliquod ens potentius me esse, quod me etiam decipiat, si putem me cogitare.

re. C. Minimè. Nam fallat me quantum potest, nunquam tamen efficiet, ut nihil sim, quamdiu me aliquid esse cogitabo.

§. XI.

D. Si Scepticum continuare vellem, saltem perpetuò tibi contradicerem. At satis quidem istam personam sustinui, jam ad me redeo, & rehero. Fallat me quantum potest, nunquam tamen efficiet, ut totum non sit majus suâ parte, ut bis duo non sint quatuor, ut ego integer & vigilans non habeam manus ac dedes, ut baculus extrâ aquam rectus sit curvus, ut nos jam non loquamur invicem. Ergo non est dubitandum de omnibus. Ergo falsa est tua methodus. Ergo non opus est, ut plusquam Scepticus fiam, ea fine ne fiam Scepticus, præprimis cum cum Sceptico planè non sit disputandum, quia hoc æquè frustraneum est, atque, quod communiter profertur, quod Scepticus verberibus erroris sit convincendus, de quo tamen jam quidem differere nolo.

§. XII.

C. Falleris optimè Adolescens, & quantum percipio, mentem meam non rectè percepisti. Qui Mathematici non sunt, non possunt ista percipere benè, fortè alio tempore fies ad hæc cognoscenda magis habilis. D. Hoc audiui coramune effugium Minorum Cartesianorum. Sed hoc indicium malæ causæ est. Misera philosophia, quæ non potest intelligi, nisi ab asseclis. Quæ hæctenus differuimus, Mathesin præcedunt, quia jussisti & de veritatibus Mathematicis dubitare. Ego ista Fundamenta Philosophiæ meæ ponam. Malè agit, qui sine firmâ ratione & cum primis veritatibus connexâ quid certò asserit, ut fit in Philosophiâ vulgari. Et malè agit, qui sine justa ratione de re aliquâ dubitat, ut fit in Philosophiâ Cartesianâ.

T A N T U M.

00 A 6336

ULB Halle 3
002 928 728

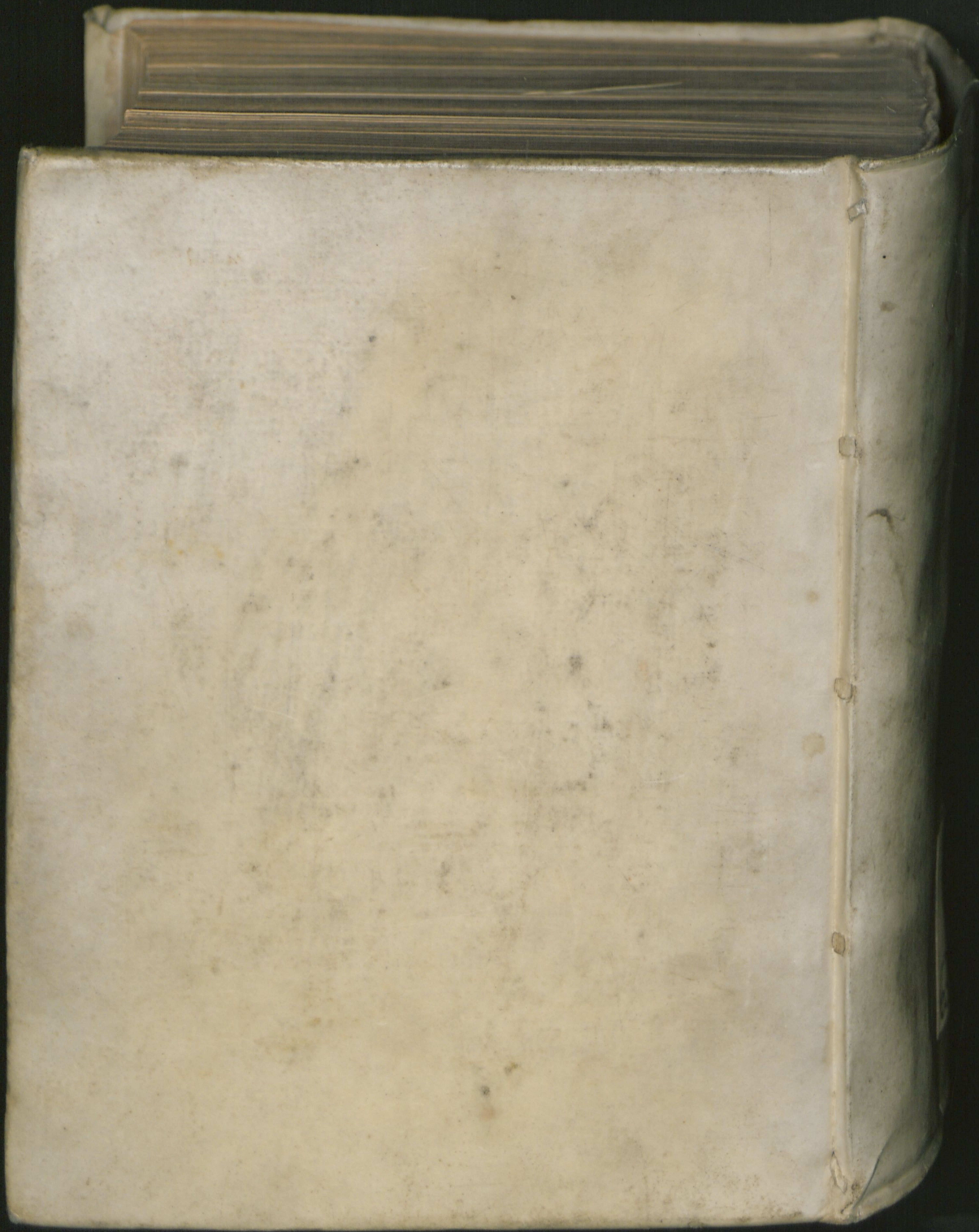
56.

VD 17

Reho ✓

2. F. F. 2. S.
IN ACADEMIA FRIDERICIANA
CELEBERRIMI AUTORIS

De
RATIONE STATUS
Dissertationem XXI. & XXII.

De
**PROTESTANTIUM STATU, ET
DE JURE EMIGRANDI,**

Cum adjuncta Qvæstione
*An Philosophia communis tam Peri-
patetica quàm Cartesiana Dogmatica
sit an Sceptica?*

Publicè ventilabunt

Die XXVI. Octobris M DC XCIII. horis antemer. à X. ad
XII. & pomeridianis à III. ad V.

CHRISTIANUS THOMASIUS,
& Respondens
GOTTFRIED Scheuerer/
Servedá Anhaltinus.

HALAE MAGDEBURGICAE
Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, REGIMINIS ELECT.
BRANDENB. Typ.

